

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : जून - २०२२

पाचवे सत्र

विषय : समाजकार्य पद्धती: समाजकल्याण प्रशासन (25 CP 503)

दिनांक : २०/०६/२०२२

गुण: ६०

वेळ: दु. २.०० ते दु. ४.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (१०)

१. समाजकल्याण प्रशासन ही समाजकार्याची ..... आहे.
अ) पद्धती   ब) साधन   क) तंत्र   ड) सिद्धांत
२. आधुनिक कालखंडामध्ये जास्तीत जास्त देशांनी ..... राष्ट्र ही संकल्पना अधिकृत केली आहे.
अ) लोकशाहीवादी   ब) विकसनशील   क) कल्याणकारी   ड) विकसित
३. कल्याणकारी राष्ट्रामध्ये ..... हे व्यक्तीच्या आर्थिक, राजकीय सामाजिक आणि शैक्षणिक जीवनात प्रवेश करते.
अ) राष्ट्र   ब) प्रशासन   क) शासन   ड) लोकप्रतिनिधी
४. देशातील ..... यांची त्यांच्या जन्मापासून ते मृत्युपर्यंत काळजी घेतली जाते.
अ) नागरिक   ब) शासन   क) लोकप्रतिनिधी   ड) प्रशासन
५. कोणत्याही देशातील नागरिकांच्या ..... परिस्थितीवर आधारित त्या देशाची समृद्धता दिसून येते.
अ) प्रशासकीय   ब) राजकीय   क) सांस्कृतिक   ड) सामाजिक-आर्थिक
६. सामाजिक कार्यकर्त्यांचे ..... हे व्यावसायिक असायला हवे.
अ) पात्रता   ब) प्रशिक्षण   क) भूमिका   ड) जवाबदाऱ्या
७. ..... ची ध्येये साध्य करण्यासाठी व्यावसायिक क्षमतांचा अंमल करणे हे समाजकल्याण प्रशासनाचा उद्देश आहे.
अ) समाजकार्य   ब) विकास   क) कल्याण   ड) शाश्वत-विकास
८. समाजातील व्यक्तिंना ..... पुरविणे हे समाजकार्याचा उद्देश आहे.
अ) प्रशिक्षण   ब) उपचार   क) सेवा   ड) रोजगार
९. समाजामध्ये ..... समाजकार्य करण्यासाठी समाजकल्याण प्रशासन मदत करते.
अ) व्यावसायिक   ब) प्रशिक्षण   क) सनियंत्रण   ड) मूल्यमापन
१०. ..... ही संशोधन आणि सरावामधून उगम पावलेली ज्ञानशाखा आहे.
अ) सामाजिकशास्त्रे   ब) समाजकार्य   क) शिक्षण   ड) विज्ञान

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)

- १) समाजकल्याण प्रशासनाची व्यापी आणि महत्व स्पष्ट करा.
- २) समाजकल्याण प्रशासनाच्या तत्वांचे वर्णन करा.
- ३) समाजकल्याण प्रशासनाचे नियोजन आणि दिशादर्शन हे घटक स्पष्ट करा.
- ४) केंद्रीय समाजकल्याण मंडळाचे कार्ये व कार्यक्रम स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)

- १) समाज कल्याण प्रशासनातील सामाजिक कार्यकर्त्यांच्या भूमिकांचे वर्णन करा.
- २) राज्य समाज कल्याण मंडळाची कार्ये लिहा.
- ३) निधी एकत्रीकरणाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.४ टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) (१५)

- १) समाजकल्याण प्रशासनाची कार्ये
- २) जनसंपर्क
- ३) अहवाल आणि दस्तऐवजीकरण
- ४) सामाजिक लेखा परिक्षण

Sub : Method of Social Work: Social Welfare Administration (25 CP 503)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative

(10)

1. Social Welfare Administration is the ..... Of Social Work.
a) Method   b) Tool   c) Technique   d) Theory
2. In Modern times, most of the countries have adopted the concept of a ..... State.
a) Democratic   b) Developing   c) Welfare   d) Developed
3. In a Welfare State the ..... Enters into, Economic, Political, Social and Educational life of individuals.
a) State   b) Administration   c) Government   d) People
representatives
4. The ..... Of the country are taken care of from their Birth to Death.
a) Citizens   b) Government   c) People   d) Administration
representatives
5. The prosperity of any country can be observed by the ..... Positioning of its citizens.
a) Administrative   b) Political   c) Cultural   d) Socio-economic
6. The ..... of Social Workers should be professional.
a) Qualification   b) Training   c) Roles   d) Responsibilities
7. Social Welfare Administration aims to apply professional competence to achieve ..... goals.
a) Social Work   b) Development   c) Welfare   d) Sustainable
development
8. Social Work aim is to provide ..... To individuals in the society.
a) Training   b) Treatment   c) Service   d) Employment
9. Social Welfare Administration helps in ..... doing social work in the society.
a) Professional   b) Training   c) Monitoring   d) Evaluation
10. ..... is a body of knowledge derived from research and practice
a) Social Science   b) Social Work   c) Education   d) Science

Q.2 Answer in brief (Any two)

(20)

- 1) Explain the scope and importance of social welfare administration
- 2) Describe the principles social welfare administration
- 3) Elaborate the planning and directing components of administration
- 4) Explain the functions and programs of Central Social Welfare Board

Q.3 Answer any one of the following. (Any one)

(15)

- 1) Describe the role of social worker in social welfare administration
- 2) Write the functions of State Social Welfare Board
- 3) Explain the methods of fund raising

Q.4 Short notes (any three)

(15)

- 1) Functions of welfare administration
- 2) Public relation
- 3) Reporting & Documentation
- 4) Social audit
